

ใบความรู้ที่ ๑๖ เรื่อง งานประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เรียนรู้งานประดิษฐ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง งานประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่น
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ในแต่ละชุมชนและท้องถิ่น จะพบวัสดุที่เป็นทั้งธรรมชาติและวัสดุสังเคราะห์อย่างมากมาย ถ้าปล่อยทิ้งไว้คงอาจสร้างปัญหาแก่ชุมชนได้ หากรวบรวมแล้วจะนำมาแยกเป็นหมวดหมู่เพื่อใช้งานต่าง ๆ ก็คงจะก่อให้เกิดประโยชน์ในท้องถิ่นของเราไม่น้อยเชื่อว่าการร่วมกันรวบรวมและคัดแยกจะเป็นแนวทางหนึ่งในการร่วมกันรักษาความสะอาดได้ถ้าเราเก็บก้อนหิน กิ่งไม้ เศษวัสดุอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วนำมาระบายสีให้มีความแตกต่างกัน เราก็คงจะได้งานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ อาจพูดได้นั่นแหละคือการเริ่มสร้างงานประดิษฐ์ แต่หากเราใช้เทคนิคแปลกใหม่เราก็ได้รูปแบบที่แปลกใหม่มากมาย ดังนั้นงานประดิษฐ์เกิดจากการคิดค้น การสรรหาหรือการดัดแปลงให้เกิดรูปแบบต่าง ๆ และนำไปใช้สร้างงานประดิษฐ์ได้ การนำกิ่งไม้ ใบไม้ ดอกไม้ ส่วนต่าง ๆ ของต้นไม้ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่เราพบเห็น แล้วนำมาประดิษฐ์สร้างงานตามความคิดสร้างสรรค์เราก็ได้รูปแบบงานประดิษฐ์อีกมากมาย เราสามารถจำแนกวัสดุที่นำมาใช้ในการทำงานประดิษฐ์ได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. วัสดุธรรมชาติ เป็นวัสดุที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตมีอยู่ทั่วไปตามธรรมชาติซึ่งเกิดขึ้นเองไม่ได้มีใครสร้างขึ้นมา การจะเก็บวัสดุจากธรรมชาติเหล่านั้นมาใช้เราต้องไม่เป็นผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติด้วย

๒. วัสดุสังเคราะห์ เป็นวัสดุที่เกิดจากการนำแร่ธาตุและสารเคมีมาผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดเป็นวัสดุขึ้นเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางต่างกัน เช่น โลหะ พลาสติก โยสังเคราะห์ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานประดิษฐ์

๑. ฝึกให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สร้างผลงานให้มีรูปร่างแปลกใหม่ และพัฒนางานประดิษฐ์เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น
๒. งานประดิษฐ์ที่ใช้วัสดุต่างๆ ที่นำมาประกอบเป็นชิ้นงานสามารถที่จะใช้วัสดุอย่างอื่นทดแทนกันได้ และสามารถนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

๓. ฝึกให้รู้จักวางแผน ในการทำงานอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอนในการปฏิบัติงานเป็นการสร้างระเบียบวินัยให้รู้จักทำงาน และมีนิสัยรักการทำงานในงานประดิษฐ์

๔. ให้นักเรียนรู้จักใช้และดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในงานประดิษฐ์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทของงานประดิษฐ์

๕. ฝึกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้มีสมาธิและมีความสุขในการสร้างสรรค์ชิ้นงานประดิษฐ์ของตนเอง

๖. ฝึกให้นักเรียนรู้จักประหยัด สามารถนำสิ่งของที่เหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนมากนัก

๗. เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นการสืบทอดและพัฒนาต่อไปจากภูมิปัญญาเดิมสู่การเรียนรู้ที่เป็นองค์รวมและเป็นผลงานของคนไทย

๘. สามารถเพิ่มรายได้ และสร้างอาชีพได้ในอนาคต

๙. เกิดความภูมิใจในชิ้นงานของตนเอง ในระดับหนึ่ง

ที่มา : http://www.bs.ac.th/2548/e_bs/G7/aubonrat/pageB.html

การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

๑. การใช้อย่างประหยัด คือ การใช้เท่าที่มีความจำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้นานและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด
๒. การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก สิ่งของบางอย่างเมื่อมีการใช้แล้วครั้งหนึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ซ้ำได้อีก เช่น ถังพลาสติก กระดาษ เป็นต้น หรือสามารถที่จะนำมาใช้ได้ใหม่โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การนำกระดาษที่ใช้แล้วไปผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อทำเป็นกระดาษแข็ง เป็นต้น ซึ่งเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและการทำลายสิ่งแวดล้อมได้
๓. การบูรณซ่อมแซม สิ่งของบางอย่างเมื่อใช้เป็นเวลานานอาจเกิดการชำรุดได้ เพราะฉะนั้นถ้ามีการบูรณะซ่อมแซม ทำให้สามารถยืดอายุการใช้งานต่อไปได้อีก
๔. การบำบัดและการฟื้นฟู เป็นวิธีการที่จะช่วยลดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรด้วยการบำบัดก่อน เช่น การบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ส่วนการฟื้นฟูเป็นการรื้อฟื้นธรรมชาติให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูความ สมดุลของป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูความ สมดุลของป่าชายเลน ให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น
๕. การใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นวิธีการที่จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ใบตองแทนโฟม การใช้พลังงาน แสงแดดแทนแร่เชื้อเพลิง การใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี เป็นต้น
๖. การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่ไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ คูคลอง การจัดทำแนวป้องกันไฟป่า